

**Ομιλία Εκπροσώπου του ΕΚΘ, Μάριου Τσελώνη,
στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής
με θέμα «Ο αντίκτυπος της κρίσης στους Έλληνες πολίτες»
31-5-2013**

Κυρίες και Κύριοι,
Κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι προσκεκλημένοι

Καλησπέρα και σας ευχαριστούμε πολύ για την πρόσκληση στο σημερινό συνέδριο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και τη δυνατότητα που μας δίνετε ως Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Θεσσαλονίκης να συμμετέχουμε σε μια εκδήλωση που η θεματική της μας απασχολεί και μας προκαλεί καθημερινά μέσα από τις δύσκολες καταστάσεις με τις οποίες ερχόμαστε αντιμέτωποι.

«Ο αντίκτυπος της κρίσης στους Έλληνες Πολίτες» το θέμα του συνεδρίου, είναι ένα θέμα με πολλές προεκτάσεις, το οποίο απασχολεί όλους μας –τον κάθε ένα από εμάς στο δικό του βαθμό- γιατί η κρίση, με την τροπή που έχει πάρει η ελληνική πραγματικότητα, έχει αφήσει και αφήνει σε όλους μας τα σημάδια της. Στο δικό μας κομμάτι, τον αντίκτυπο της κρίσης στους εργαζόμενους και κυρίως στους νέους, θα προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε την κατάσταση, να καταθέσουμε την προβληματική μας και να φωτίσουμε πτυχές του κρίσιμου θέματος.

Σε μια ελληνική κοινωνία που παλεύει καθημερινά για τη βιωσιμότητα της, σε μια εποχή που όλα αλλάζουν εις βάρος του πολίτη, ο νέος έχει μετατραπεί σε κομπάρσο της ίδιας του της ζωής.

Η ανεργία - ρεκόρ και η θεαματική ποσοστιαία αύξηση που καταγράφεται κάθε μήνα δεν είναι απλώς αριθμοί, αλλά αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (Ελληνικής Στατιστικής Αρχής) καταγράφεται νέα αύξηση της ανεργίας τον Φεβρουάριο, τόσο σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2013, όσο και με τον αντίστοιχο μήνα του 2012, με το ποσοστό να ανέρχεται σε 27% και τους ανέργους σε 1.320.189 άτομα.

Στα δικά μας στοιχεία, η ανεργία που καταγράφεται είναι μεγαλύτερη κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες παραπάνω και αγγίζει το 32%. Και εδώ θα μου επιτρέψετε να σταθώ προκειμένου να σας εξηγήσω γιατί τα δικά μας ποσοστά είναι υψηλότερα, από τα επίσημα τα οποία δεν αμφισβητούμε, απλώς δεν αποτυπώνουν την απόλυτη πραγματικότητα.

Στα δικά μας στοιχεία λοιπόν, συμπεριλαμβάνεται ένα μεγάλο ποσοστό νέων επιστημόνων όπως οι δικηγόροι και οι μηχανικοί οι οποίοι

παρόλο που δεν εργάζονται, πληρώνουν τις εισφορές τους στα ασφαλιστικά ταμεία και έτσι αυτόματα κατατάσσονται στον ενεργό πληθυσμό. Σ' αυτή την ομάδα συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία οι νέοι αγρότες, οι οποίοι έχουν στο όνομα τους ένα χωράφι και θεωρούνται εργαζόμενοι. Παράλληλα, όποιος εργάζεται μια ημέρα ή 2 ώρες την εβδομάδα θεωρείται εργαζόμενος, γεγονός που δεν ανταποκρίνεται στη πραγματικότητα, ενώ στις τηλεφωνικές μετρήσεις της ΕΛ.ΣΤΑΤ όποιος δεν απαντάει στο τηλέφωνο αυτόματα καταγράφεται στο μη ενεργό πληθυσμό.

Η ανεργία των νέων μας προβληματίζει καθώς στη χώρα μας περισσότεροι από το ήμισυ του οικονομικά ενεργού νέου πληθυσμού είναι άνεργοι την ώρα που η επιδεινούμενη ύφεση πνίγει την αγορά εργασίας και κυρίως της Μακεδονίας. Σύμφωνα με την Eurostat η Βόρεια Ελλάδα κατέχει το υψηλότερο ποσοστό της ανεργία και ξεπερνάει το 28%.

Η ανεργία μαστίζει τους νέους της Ελλάδας από 15-24 ετών. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το μήνα Φεβρουάριο ανήλθε στο 64,2% από 54,1 τον Φεβρουάριο πέρυσι, ενώ περισσότεροι από έναν στους τρεις είναι άνεργοι στις πλέον παραγωγικές ηλικίες των 25- 34 (36,2% από 29%).

Η πολιτεία δεν έχει απλώς γυρίσει την πλάτη της στη νέα γενιά αλλά με τις χαμηλές απολαβές των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας και των νέων εργαζομένων μοιάζει να της δίνει τη χαριστική βολή. Οι νέοι σήμερα έως 25 ετών καλούνται να ζήσουν με μισθούς πείνας των 490 ευρώ και για 4ωρη απασχόληση αμείβονται με 245 ευρώ. Το μεροκάματο δηλαδή έχει μετατραπεί σε χαρτζιλίκι και η μορφωμένη γενιά που θέλει να εργαστεί έχει μετατραπεί σε εθελοντές γιατί ένα μεγάλο ποσοστό -σε σύνολο των εργαζομένων- είναι απλήρωτοι και αντιμέτωποι με μια νέα, σκληρή πραγματικότητα. Εργάζονται καθημερινά αλλά στο τέλος του μήνα δεν πληρώνονται και η κατάσταση αυτή διαιωνίζεται με τους μήνες να τρέχουν, τους εργαζόμενους να βρίσκονται σε απόγνωση και το κράτος προκλητικά να αφήνει ατιμώρητους τους εργοδότες. Αυτό το φαινόμενο «γεννά» ακραίες συμπεριφορές. Η έλλειψη προοπτικής, η αδικία και η καταπάτηση των δικαιωμάτων οδηγεί καθημερινά σε αυτοκτονίες συμπολιτών μας.

Τα συναισθήματα της αγωνίας και της απογοήτευσης κυριαρχούν με την ανεργία και την υποαπασχόληση να αποτελούν την σκληρή πραγματικότητα. Υπολογίζεται ότι στην Ελλάδα 7 στους 10 Έλληνες

αποφοίτους επιθυμούν να φύγουν στο εξωτερικό για να εργαστούν, ενώ 1 στους 10 ήδη ψάχνει για δουλειά σε άλλη χώρα ή προσπαθεί να συνεχίσει τις σπουδές του στο εξωτερικό για να αποκτήσει πρόσβαση σ' άλλες αγορές εργασίας.

Η λύση για τους περισσότερους βρίσκεται εκτός συνόρων. Από το 2010 έφυγαν από την Ελλάδα 120.000 επιστήμονες, οι οποίοι έχουν μεταναστεύσει σε περισσότερες από 70 χώρες του κόσμου. Πρόκειται για επιστήμονες με πολλαπλά πτυχία, μεταπτυχιακά και διδακτορικά, που ο αριθμός τους αντιστοιχεί στο 10% του επιστημονικού προσωπικού της Ελλάδας και θεωρείται πολύ υψηλός, όπως κατέγραψε στην έρευνά του ο καθηγητής Οικονομικής Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας κ. Λόης Λαμπριανίδης. Οι επιστήμονες αυτοί επιλέγουν τη ξενιτιά γιατί στη χώρα μας δεν υπάρχουν πια επιχειρήσεις που να παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες ώστε να χρειάζονται εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, ενώ οι Έλληνες που ξενιτεύονται εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, σε μεγάλες εταιρείες που σχετίζονται με το αντικείμενο των σπουδών τους.

Παράλληλα, οι εκτιμήσεις για τη μελλοντική πορεία του φαινομένου δεν είναι αισιόδοξες, χαρακτηριστική είναι και η αναφορά του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΣΕ (INE) στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην αγορά εργασίας με την αύξηση των απολύσεων και τη μη αναπλήρωση των θέσεων εργασίας που χάνονται. Οι ερευνητές του INE εκτιμούν ότι θα υπάρξει περαιτέρω επιδείνωση του αριθμού των απολύσεων εξαιτίας της μείωσης του ποσού των αποζημιώσεων, που δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αναδιαρθρώσουν το προσωπικό τους.

Η κατάσταση αυτή των νέων έρχεται σε μια εποχή συνολικής κατάρρευσης των εργασιακών κεκτημένων. Σε μέρες που οι γονείς τους χάνουν την εργασία τους ή ένα μεγάλο μέρος του μισθού τους, την ώρα που οι ανάγκες και τα πάγια έξοδα συνεχίζουν να «τρέχουν» όπως και πριν.

Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν την ανάγκη να γίνει στροφή σε άμεσες, ρεαλιστικές και πραγματικές λύσεις για την έξοδο από τη δίνη της ανεργίας και της ύφεσης. Τα επιδοτούμενα προγράμματα των ανέργων δίνουν μια πρόσκαιρη λύση σε ένα πρόβλημα που πρέπει να βρούμε γιατρεία για την ολοκληρωτική του θεραπεία. Όταν οι πολίτες δεν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, τότε μπορούμε να μιλάμε για κρίση της Δημοκρατίας.

Μια κρίση που δεν θα μπορέσουμε να νικήσουμε εάν δεν πατάξουμε τη φοροδιαφυγή, την εισφοροδιαφυγή, την παραοικονομία και την κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος. Εάν το κράτος δεν αποφασίσει να συγκρουστεί με τα συμφέροντα και δεν βάλει ένα τέλος στις άδικες και αντικοινωνικές πολιτικές λιτότητας που δημιουργούν μεγαλύτερη «τρύπα» στην ελληνική οικονομία.

Πρέπει να καταλάβουμε πως η ανάκαμψη θα έρθει μόνο μέσα από την αναγέννηση του Πρωτογενούς και Δευτερογενούς Τομέα, της οικονομίας και την εξυγίανση της επιχειρηματικότητας.

Στη Θεσσαλονίκη και στην ευρύτερη περιοχή η αποβιομηχάνιση και ο αφανισμός του εργατικού παραγωγικού ιστού που άρχισε ουσιαστικά το 1990, με το άνοιγμα των συνόρων και που συνεχίστηκε και τα επόμενα χρόνια με ραγδαίους ρυθμούς, οδήγησε στον οριστικό αφανισμό ολόκληρων κλάδων, όπως η κλωστούφαντουργία (80.000 θέσεις εργασίας χάθηκαν), η καπνοβιομηχανία (10.000 καπνεργάτες έμειναν στο δρόμο), η μεταποίηση κ.λπ., και είχε ως αποτέλεσμα την κατάρρευση της βιομηχανικής παραγωγής. Στον πρωτογενή τομέα με ολέθριες συνέπειες στην οικονομία και την απώλεια περίπου 100.000 θέσεων εργασίας. Η κατάσταση αυτή επιδεινώθηκε με το κλείσιμο πολλών βιοτεχνιών και μικρών επιχειρήσεων κάτι που συνεχίζεται έως σήμερα με τα λουκέτα να παίρνουν τη μορφή χιονοστιβάδας.

Παράλληλα, στο δευτερογενή τομέα έχουν κλείσει οι σοβαρότερες επιχειρήσεις που υπήρχαν με αποτέλεσμα να μεγαλώνει αρνητικά το ισοζύγιο εισαγωγών - εξαγωγών εις βάρος της χώρας μας.

Με το άνοιγμα των συνόρων χιλιάδες ήταν οι επιχειρήσεις που έφυγαν από τη Βόρεια Ελλάδα και μεταφέρθηκαν εκτός συνόρων, κυρίως στα Βαλκάνια –στο βωμό του μεγαλύτερου κέρδους-, με το κόστος να πληρώνουν για ακόμη μια φορά οι χιλιάδες εργαζόμενοι που έμειναν χωρίς δουλειά.

Στο σημείο αυτό δεν θα πρέπει να κρύψουμε «κάτω από το χαλί» και τις ευθύνες πολλών επιχειρηματιών οι οποίοι αντί να επενδύσουν στον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεών τους, επέλεξαν να βάλουν στις τσέπες τους τις επιδοτήσεις προς αυτές με αποτέλεσμα να μην είναι ανταγωνιστικές.

Η ελληνική οικονομία για την ανάκαμψη της θα πρέπει να στραφεί σε αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, που μακροχρόνια θα αναδιαρθρώσουν την οικονομία, θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγή πιο σύνθετων προϊόντων και υπηρεσιών, προκειμένου να βελτιωθεί η θέση

της χώρας στον διεθνή ανταγωνισμό και να αξιοποιηθεί παραγωγικά το ανθρώπινο δυναμικό της. Αυτή η αλλαγή θα εξομαλύνει τη σχέση προσφοράς – ζήτησης και θα περιορίσει τη διαρροή επιστημονικού προσωπικού.

Στα πιο άμεσα μέτρα, που στοχεύουν στην ανακούφιση των μακροχρόνια ανέργων πρέπει να προχωρήσουμε στη βελτίωση των μηχανισμών αναζήτησης εργασίας και στην ενίσχυση της καινοτομίας, από την πλευρά των επιχειρήσεων προκειμένου να γίνει ομαλοποιημένα και σταδιακά η απορρόφηση εξειδικευμένου προσωπικού.

Λύσεις πρέπει να δοθούν όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε κοινοτικό επίπεδο καθώς το πρόβλημα της ανεργίας λαμβάνει εκρηκτικές διαστάσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, όπως φαίνεται και από τα τελευταία στοιχεία της Eurostat για τον Φεβρουάριο του 2013, όπου η ανεργία στους νέους στην Ευρωζώνη ήταν διπλάσια της συνολικής, φτάνοντας στο 24,2% κατά μέσο όρο. Λαμβάνοντας υπόψη τον κώδωνα του κινδύνου που έκρουσε πριν από λίγες ημέρες (9/5) το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO) προειδοποιώντας ότι η ανεργία μεταξύ των νέων θα συνεχίσει να αυξάνεται μέσα στην επόμενη πενταετία, θέτοντας σε κίνδυνο μια ολόκληρη γενιά και πως η επιβράδυνση στους ρυθμούς ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας θα οδηγήσει σε παρατεταμένη εργασιακή κρίση, τότε πρέπει να οδηγηθούμε σε στοχευμένες και άμεσες δράσεις.

Δεν γνωρίζω ποιος αισιοδοξεί για το μέλλον. Αλλά δεν μπορώ να φανταστώ μια ολόκληρη νέα γενιά να μην το κάνει. Μια γενιά που δεν της επιτρέπουν να ονειρεύεται, να βάζει στόχους και να τους πραγματοποιεί. Δεν πρέπει να συνεχιστεί αυτή τη κατάσταση. Πρέπει εκτός από εφόδια, να τους ανοίξουμε τον δρόμο και να τους αφήσουμε να «χτίσουν» πάνω σ' αυτό που μάθαμε όλοι ότι «ο νέος μπορεί να αλλάξει τον κόσμο» ακόμα και αν αυτός βρίσκεται υπό κατάρρευση.

Σας ευχαριστώ πολύ.